

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ěi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ěe!

F.

Sserbske njeđzělske łopjeno.

Wudawa ńo kóždu ńobotu w Smolerjež knihcizščerńi w Budyšćinje a je tam ja schwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostać.

Quasimodogeniti.

Jan. 20, 19—23.

Měr budź s wami! to je jutrowny postrow teho Anjesa. „Nětk wulki měr je bjes kónza, wscha škóřba kónz je wsaka.“ Měr, wěstosć wěry ńu njebjeste dary, kotrež horjestanieny ńwojim wuczobnikam jako jutrowny dar njebesche. Ale shtóž chze je dohycź, dyrbi teho Anjesa wohladacź, jeho ńłowa wěsty bycź! „Glaj, ja ńym pola waš wschitke dny hacź do škónczenja ńwěta? Hdyž wón tež widomnje wjazy mjes naš njestupi, wón ńo tola sa- czuwacź dawa, hacź runje widžecź njeje. Wóćzko wěry dženska hiščcze teho Anjesa widzi, pschetož wón je žiwy a je pola naš.

Tón Anjes ńjewi ńo tež nad nami w mozy ńwojeho horjestacźa,

so by 1. wěru pošylnik;
2. měr dawał.

1. Scht. 19. 20. Tón Anjes pošylni wuczobnikam wěru s tym, so ńo jim žiwy wopokaže. Duž šhubi ńo wscha škudoba, „ćzi wuczobnicy ńo swjeńelichu. Jeho hnadyłne wóćzko sažo nad nimi wotpoczuje, woni ńłyscha jeho ńłóš. Tole žohnowanje horjestacźa Ańrystuńoweho, tole pošylnjenje wěry sa wschitkich wuczobnikow dale traje. Hdyž je wón wot ńmjercze horjestanył, je wón žiwy a ńnježi do wěćnosće, je žiwy w towaństwie s tymi ńwojimi, je pola nich wschitke dny. Ale jene wuměńjenje je: nascha wutroba dyrbi polna žedženja na njeho wobroczena bycź,

dyrbi wjeńele mēcź na jeho ńłowje. ńhtajmy w pińmje a wsmijmy ńeluka, wo kotrymž ńwědźi, horje. Hdyž ńo twoja wutroba njemóže namatacź do wěrnosće ńłowa, hdyž njecha pschezo hiščcze džěczazy, ponižny duch wěry, radosć nad tym Anjesom ikhadžecź, hdyž pschezo hiščcze dwěluješć; pohladaj, s wotkal tuto dwělowanje wukhadža, so njeby dlěje bjes wutroby był, kotraž ńo w tym Anjesu wjeńeli. Wěda tym, kiž njewěrja hordosće, ńwětneje lubosće dla, kiž w nich bydli. Derje tym, kiž maja žadanje po wěrje, kiž maja wolu wěrjeć. Derje jim, pschetož tón Anjes ńnaje naschu wutrobu, wón ńrosymy nasche myšle wot daloka. ńiches ńwojeho ducha chze naš pošylnicź a pschihotowacź, so bychmy ńo swjeńelili, hdyž teho Anjesa wohladamy.

2. S postrowom měra dawa tón Anjes s dobom móz měra. Semski měr tón Anjes njedawa. Wón džě ńam na semi swontownje měra měl njeje. Ale njebjesti měr wón dawa, kiž je wyschšchi dnyli wschitkón rosom, kiž ńo wopšacź njeda, ale jenož sa czuwacź dawa. Tón měr je plód horjestacźa Ańrystuńoweho; psches ńwoju ńmjercź je wón hrěchej móz wsak, jón na drjewje škizja woprował a s tym njepschecźelstwo mjes Bohom a nami wutupił. ńaschich hrěchow dla je wón wumrjel, nascheje prawdosće dla je sbudženy. Hdyž pak je prawdosć, tam je měr (Rómš. 5, 1). Těhodla mamy ńo wjeńelicź: njebjesti měr wotpoczuje nade wschitkimi tymi, kiž wjazy w rowje hrěchow njeleža, ale ńu s Ańrystuńom duchownje horjestanyli, kiž móža we wěrje prajicź: Ja ńym žiwy, niž pak ja, ale Ańrystuń je žiwy we mni. Wěra dyrbi tu bycź, so bychmy měr měli.

Gdyż dwelujesć nad Bożej luboscźu, hdyż ƚo bojiscć
 ƚmijercze, hele — masć ty potom mēr, możescć ƚo wje-
 helicź? Gdyż pać wēriscć, je mēr twój. Potom reka:
 Mēr budź s tobu, ty pokutny hrěschniko, wotpołoź brēmjo
 hrěcha pola tšchiza Sboźnika. Jesuś steji tebi t bokej.
 Mēr budź s tobu, kiź ƚo ty pośledne bėdźenje bėdźiscć.
 Jesuś je ƚmijercź pōzriel do dobycźa, wona žaneho žahadla
 wjazy nima. W mērje s Bohom wšchitko leži, po cźimź
 ƚebi nascha wutroba žada. Wōn wosmje wšchu staroscź,
 wšchu srudobu, dawa pokoj, radoścź, žiwjenje, sbōžnosć.
 Kotiź maja mēr s Bohom psches naschego Anjesa Jesom
 Ahrysta, czi wjeśela ƚo w tym Anjesu. Hoōmy sa tym
 mērom, kiź naś pschewodźa do wēcźneho žiwjenja. Ženoź
 schtōź jōn ma, mōže sańcź do bydlenjom wēcźneho mēra.
 Hamjeń.

Skhadźenje jutrowneje wēry.

Anjes wozuczil se ƚmijertneho je spanja
 Na tšeczi dzeń a živy stanyl s rowa!
 — To powjesć jutrowna je cźlowstwu nowa,
 A radoścź sbōžna jutrowneho ranja.

Duź jutrowny czaś ƚwjedzeń sestawanja
 Nam se ƚmijercze budź wumožonym s nowa,
 Wšchaf mōžnje t žiwjenju naś struchlych woła,
 Se žōrlo njesachodnoh' sradowanja.

Mój Anjeze! ty, mój Božo! — pschewinjenty
 Tam t wērje Domasć sbōžnje pōsnawasche,
 Gdyż Jesuś pschewēdczil ƚam bėšche jeho,

So živy woprawdže, se ƚmijercze wuwjedženy,
 Se Ssrėdnik cźlowstwa, — to je sbože nasche;
 Nam žiwjenja ƚo połnosć sćicźa s njeho! —

Pohnuwanje k jutrownemu žiwjenju.

Nalēczo a jutry kraśne
 S nowa seshadźachu nam;
 Słōnzo blyšczi ƚo tak jaśne,
 Stwórba sbėha t njebjeśam
 S nalėtnim ƚo roscźenjōm,
 Schtowroncźl spėwa s wjeśelom.

Njechala ty, duścha, spėwacź
 Stworiczelej milemu?!
 Njechala dže rady dželacź
 A cześci Bożej s radoścźu,
 Gdyż ƚy jutry ƚwjecźila
 S Anjesom žiwym sbudžena?

Stanyl živy Anjes je s rowa,
 Sa nim stawaj t žiwjenju!
 A sradowanju wōn cze woła,
 Hreje tebe s miłoscźu;
 Žershta žiwjenja cze twój
 Na pucź t Wōtzej wabi ƚwój.

Živy wōn je, s nim budź živa
 Žako jeho njewješta!
 Gdyż s nim czechnjescć radoścziwa,
 Njejima cze njeroda;

A njebjeśam ƚo hotujesć,
 Na kwaś s Anjesom wēcźny dželcć.

Jutry junu saświtaju
 Nowe czi we njebjeśach,
 Gdžež džel sbōžni s Anjesom maju
 Tam po czaśnych czerpienjach;
 Kwaś tam jehnjecźowy je,
 Na nim wēcźne wyśtanje.

Gdyż je tu czi seshadźalo
 Nowe hižom žiwjenje
 S Jesuśom a sawdawł dala
 Wschichodneje kraśnosće,
 O tak budže blyšcźcza
 Sunu herbśtowo njebjeśke! —

Duź tam t herbśtwu njeśwjadnemu
 Krucze pschėstrijewajmy ƚo!
 Hrečej wotrjekūmy ƚo wšchemu,
 Anjesa dđeržmy žiweho,
 Kotryž hłowa nascha je
 A naś domoj domjedže! —

U.

Kschczenja njeje jeno ƚama woda.

Egiptowska kralowna Kleopatra bėšche nėhdy mōžneho
 Romjana Antoniuśa na drohotnu hosćzinu pscheprośhla a tola
 jemu niczo druhe dale njepschedstaji, dylki maću schlicźku s ƚiśalom.
 Ale wona bė w nim parli rosmofacź dala, kotraž poltšecza tuny
 kłota placzesche. Tak po sđaczu teź kschczenjska woda dale niczo
 njeje hacź „ƚama woda“, ale Wōh je wšchē polkadny njebjeś do
 njeje ponōril a kōždu jejnu kapku do najdrohotniśchich parlow
 pschewobroczil. Duź praji dže teź D. Luther: „Sa ƚym kschczeny
 a kłodzu t Božemu bliđu; to niczo druhe njerėka hacź: Njebjō je
 mi darmo date a je mój dar, a ja mam rukowanje sa to. F.

U.

Pawol Gerhardt a jeho khėrlusche.

A 300 lėtnemu narodnemu dnjej ƚwėrneho ƚwėdka Anjesoweho
 12. mērza 1907.
 (Pofracžowanje.)

3. Žohnowanje jeho khėrluschow.

O hłowa krawanje sbita. Tōnle hnujazy khėrlusć je
 nėkotreho sprōžneho podroźnika we wumrjeczu trośchtowal; wośbje
 poślednjej dwē schucźny stej mōžny troścht sa wumrjecze. Pėšnijer
 hrabja Leopold Bjedrich Stollberħski bėšche t romsko-katholśkej zyrkwi
 pschistupil a horliwje sa ƚwoju wėru wustupowasche. Žako pać 1819
 s nim do ƚmijercze dželche, bėchu to ewangeliske spisny, kiź jeho
 trośchtowachu. W poślednich hodžinach kliczesche psches katholśke
 paczerje ewangeliski khėrlusć. Spho dźowka kliczesche pschi ƚmijert-
 nym ložu a spėwasche: „Gdyż dyrbyju wotśal czaśnycź, ƚo njedžel
 wote mnje!“ A s tym ewangeliskim trośchtom je wōn — tōn ka-
 tholśki — wotśal czaśnyl. — W ƚydomlėtnej wōjnje bu general
 ƚmijertnje franjenty. Wōn Boha prėjesche a teź na ƚmijertnym ložu
 Bože hłowo na njeho sacźiscźa njećinjesche. Duź jeho dostojny
 Frankfurtski senior Fresenius wopyta a jemu poślednjej dwē
 schucźny teho khėrluscha wuspėwa. To skufowasche na tu kłodu
 duśchu. Wōn dyrbjesche jemu te hłowa pschezo saśo spėwacź.
 W mērje s Bohom wōn wuśny.

Nėtk s Boha saśpėwamy, cześcź temu Anjesej damy.

Tónle khërľusť hudźbnik Jan Sebastian Bach woľebje lubowasťe. Eslawny hudźbnik we wykofich lětach woľepi. Zako jeho 1. jan. 1750 superintendenta Dryling wopyta, so by jeho trošťowal, praji Bach: „Za hym to lěto s Bozej pomozu derje nastupil, wone budže drje moje poľlednje. Zako tele ranje s tymi ģwojimi Pawola Gerhardtowny khërľusť spěwach: Někť s Boha saspěwamy, a my k tej sťtucźny pschidźechny:

Dopomni ģo sabľudźenych

A pytaj sabľudźenych.

Daj žiwnośc k hudy m ludźom

A wobstaraj wsťchěch wsťchudźom,

mi s dobom myľł psched duschu stupi, tak budža ģo twoje dźećzi bórřy ģame modlicź dyrbjeć; njepřestawajřny kľincźeře w mojej dusťi: „Eso dopomni wopuřčźenych!“ W tym ģamym lěće stary Bach wumrje a Bóh luby Anjes jeho ģwójbu wopuřčźil njeje.

Stań, wutroba, a spěwaj! Tónle ranjši khërľusť bu württembergsej sarařny Barbarje Hochstetterowej ģmjertny khërľusť. Wona tón khërľusť juntróc w domjazej nutrnoscźi spěwasťe, cźila a strowa. Zako pať běře poľledne ģłowa wuspěwala:

„Daj, Anježe, k wsťchemu sbože,

Budź wutroba dom Boži,

Njech ģo tw'e ģłowo stanje,

Ĥacź dusťa k njeju cźehnje.“

dych řasta. Boža rucźka běře ju řajala a jejna poľlednja modlitwa běře ģo dopjelnika. —

Řichi wařnej řkladnosći juntróc wójwoda řpominasťe na woľmu řťtucźku. Rano 16. oktobra 1813, dźeń bitny pola Mólerna, hrabja Wartenbergski pola Schkeudizom je ģwojimi offiřerami pschi ģwacźinje ředźeře, hdyž pschifasnja dónďže, řo dyrbi njepřećzela nadběhomasť. Wójwoda běře runje ģwoju ranjšu nutrnoscź wotměł a tón khërľusť wucźital: „Stań, wutroba, a spěwaj!“ Tónle khërľusť jemu hiřeće psches wutrobu kľincźeře a ģwoju řchľeńzu wupi s tymi ģłowami:

Njech mi po twojej ģnadźi

Eso moje dźeľo radźi

So spocźatk derje pónďže,

Wsťcho k dobrom' kónzej dónďže.“

Řhutnje dźeľu wsťitřny do bitny. Bitwa bu dobyta.

(Řschichodnje řbncźenje.)

Wužitnosć řerbskeje rěće.

Ĥacź-tež-to je řerbska rěć wužitna! Eserbska rěć, řiž ma wjazny gramatisťich twórbow dyřli němřta, je rořwivanju myřľenja wulřny řpomozna; teho dla ģo řerbsř hólřny, kotsiř woprawdže řerbski myřľa, na ģymnasiju pschi wufnjenju zušřch rěćow ř wjěřcha wuřnamjenjeju. Ale wužitť řerbsřiny psches wucźerňju won daloťo do žiwjenja řaha. Němřny řadaja řa nasť nēteřiřchi cźař pódla němēřiny řnajomosć dweju nowiřeju rěćow: řranzowřeje a jen-dźelřeje, a někotřřľuli na wufnjenje teju řameju rad wjele pjenjeř waři, dokelř pschi pućowanju do wukraja abo doma we wobľhadže ř ludźimi druhich narodow bjes njeje być njemóže. Temu abo tamnemu cźeřčźenych cźitarjow řnadź ģo to tak nuřne njeřda; ale wón mi (ja ře řhonjenja rěću) na ģłowo wěť, a kóřdy mľóďřchi daj řebi wote mnje radźicź, řo řhroble njedřrbi wufnjenje rěćow řakomďřicź, hdyž řo jemu, řaž woľebje na ģymnasiju, řkladnosć k temu pořřicźa. Řřchetož — teř wothľadujo wot wuřwanja literatury — niťto njemóže wjedźeć, řacź budže wón pschichodnje na mēřnej wjeřny ředźeć, kotraž je ř jenej abo dwēmaj rěćomaj dořpolnje řpokojom, abo řacź řnadź do wobřejnosćow pschidźe, řiž řnajomosć někotřřch nowiřchich rěćow wužitnu abo teř njewobľhodnje nuřnu cźinja. Tak daloťo řmy ř praktiřimi Němřami řyle pschesjene, kotsiř řermaniře a řomaniře řařki wobřimacź řytaju:

ale my hiřeće něřťto wjazny řadamy; pschetož řťtož němře mjeř pschecroći, tón loťto do řařřich řrajinow dónďže, hdyž ani řermaniřka ani řomaniřka rěć njedobřaha. To widřimy řiřom w naj-bliřřeje bliřřocźi, w řuřodnej řakusťe, hdyž je najwjeřřchi dźel řrajom wot Eslowjanow wobřľeny. Tudy, řaž teř w Řóľřeje a řusťeje, je wifowanja a řľuřby dla řiřom tón abo tamny řuřiřki Eserb pobřł, řiž řebi ře řerbsťeje rěću psches řraj pomřasťe. Wo wužitku řerbsřiny wjedža teř stari ludžo pomjedacź, řiž mójřachu řo we wójnje ř řuřřimi wojakami atd. řrěćeć, a kotsiř pschi tym lēřje woteńďřeľu, řacź řuřodni Němřny. Eřim bóle pať w nasťchich cźařach wobľhod ludow mjeř řobu (psches řeľeřniřny atd.) pschibjera, cźim nuřniřcha bywa — na cźoř řu němřny pschecupřny ř dźeľa teř řiřom ředźřowacź poćřeli — řnajomosć řnajmjeřiřcha jeneje řľowjanřeje rěće. Šťtož pať jenu rořemi, namala řo loťto do wsťřitřch druhich řakow řerbsťch rěćow. A tónle wulki wužitť, kotsiř budže řo w bēhu lēřřotřřow pschēřo řřawniřcho poľasowacź, podawa nam nasťa luba macťerňa rěć, nasťa řerbsřina. Teho dla řebi ju řřwalmy a řajmy řako woľřobnu dobrotu, kotsiř je Boža miľosć nam wobřadźila!

Dr. Pf.

Sprawneho Bóh njewopuřčźi.

Řowjedancźto ře starsťeho cźařa.

(Řofracźowanje.)

Řjecź lēť bē řo minřlo. Řurij bē řřoro dwazřeći lēť stary a bē wotřřřľ řaž řchmřećľ w lēřu. Řemu řo derje řřeře a wón bē řo do teho cźařa řara derje řadźerźal. Řřchecupř Libuřcha řo hiřeće njebē řal, řo bē teho hólřa k řebi wřal. Wusťřitřniřeho a řmaniřeho wucźobniřa řenje njebē mēľ. Řurij bē wsťitřto derje nawuřňľ a bē pschecźelny pschecźimo kóřdemu, řiž do Libuřřiz řlamow pschidźe. E mľóřymi řolřami wón pschitřojne řortny wjedźeře, a ře starymi ludźimi řo wón ř pschecźelnimosću řetřowasťe. Řlamy bēľu pschēřo poľne ľuda, woľebje řobotny dźeń, hdyž bēľu w mēře žitne wif, pschetož Řurij ře Eserbami řjenje řerbsřny rěćeře, kotsiř řebi řow řwoje potřebnosće řupowachu.

Stary Libuřcha teho dla wjele do řwojeho wucźobniřa dźeržeře a jeho řona jeho lubowasťe, řaž by jeje dźećřo byľ. Niťto řo pať bóle nad tym njewjeřeľeře řacź řarja. Řeje wutroba bē poľna dźaka pschecźimo Bohu, řo bē řo jej tón řřitřľ ř řurjom derje radźil a jeje dźowřa řeńřa, kotraž bē mjeř tym wotřřřľa, mēřeře, hdyž do mēřta pschidźe, řa řara wjele pola Libuřřez řupowacź, řaž řenje řřjedny. Wřchitřny ľudžo bēľu řurjei dobri; cźeho dla njebny dħa řeńřa jeho lubowacź řmēľa?

Řenož dwaj bēřťtaj, kotrař nad tym řaneho řpodobanja njemēřeřťtaj, řo mēřeře řo řurij řa derje. To bē řēřcźin a ředny druh. řēřcźin řo na to řnēwasťe, řo bē tón řřudny hólř lēřje řwobľeřny dyřli někotřny wjeřny řurřki řyn, a njemóžeře to řnjeľ, hdyž Libuřcha jeho řřwaleře. řy budźemny hiřeće widźeć, řjeľny wón, řo řa wēř dobřeho řónza njemēře; řurij řa řjenjeřny řařeć pod řobu, řťto wē, řal mójže to wupadnyć; řordosć pschidźe psched padom.

Bēře pať hiřeće ředny, řiž řurjei dobřny njebē. To bē řan řmoch, wjeľeľny řpomozniř w Libuřřownych řlamach. řón bē wuwuřňľ a řřjedny řacź bē řu řurij pschitřřol, ľubosć a do-wēřenje řwojeho řnjeřa wuřřwal. Někť pať řo jemu řřasťe, řako byřťtaj řnjeř Libuřcha a jeho mandźeľřka bóle na řurja dźerźaloj dyřli na njeho. řón bē řorbatny a niř řřany řařol, a cźim bóle to jeho mjeřasťe, hdyž ľudžo, řiž řřřny nēřťto řupicź, řo najradřcho na řurja wobrocźřachu a řebi wot teho poľľuřeć dawachu. Teř bē wón Němř a bē na teho řerbsťeho řařol řř, řiž ře Eserbami a Němřami řenā řjenje pomjedacź wjedźeře.

Wot njepopschecza a sawiscze sašlepjeny myšlesche tón na to, so by Surja do njesboža pschinjeł. Wjele króć bē hižom swojemu knjelej prajil, so so jemu sda, jako njeby we pjenježnym laschcžu telko pjenjes było, kaž by po jeho liczbomanju we nim bycz dyrbjało. Knjes Libuscha bēsche jemu na to wotmolwil, so dyrbi na to derje kedžbowacz abo bē jeho s tym wotpokasał, so bē prajil, wón so myli. Jan Amoch pať pschezo sažo wonjedžesche a pschi tym wosta, so tam a hem toleť pjenjes pobrachuje, kiž je nutsbrany, kaž chyzsche s wěstoscžu wjedžecz. — Dyrbjał to Surij bycz, kiž kradnje? rjekny pschi hebi knjes Libuscha, ale pschistaji hnydom: Wóh swarnuj, tón hólz je sprawny; wón nicžo njepscheczinja, to móžno njeje, so by mje tón jebał.

Ša nětotry czaš pschińdže Jan Amoch sažo s swojemu knjelej, prajizy: „nět móžu s wěstoscžu rjez, so je paduch w našchim domje. Ša hym“, wón pschistaji, „wjele njedžel na to kedžbu mēł, hač njebych teho, kiž pjenjes s laschcža franje, wuklēdzil a nješkim niťoho trjedhicž mohł: teho dla hym wo dnjo, hdyž niťo w kłamach njebēsche, wěste wjetšche kručchi pjenjes se snamjenjom posnamjenil, a wječor abo na drubi džen jechu tešame prjecž.“

„Šchtó pať dyrbjał to bycz, kiž mje tať wotkradnje?“ rjekny knjes Libuscha. „Šaj“, wotmolwi Jan Amoch, „to Wóh wē! ja hebi tež na něťoho myšlicž njemóžu; tola pať w našchim domje dyrbi tón paduch bycz; my chzemh tola pytač, hač so nihdže nicžo póla žaneho šlužobnika njenamata.“ Libuschiz knjes na to dlēje pschihladowacz njemóžesche. Wón sawoła swoju šlužobnu czeledž a kóždeho šchinja bu pschepytana. Jan Amoch šam šwoje smachi wschudžom šwotanka, so by pokasał, so paduch njeje. Nihdže nicžo njebē namafacz. Napošledku bu tež Surij sawołany a dyrbjesche swoju šchinju woczinič. Šo krótkim pschepytanju, hlaj! bu mēšč namafany, w kotrymž bē wjele pjenjes šhowanych. Knjes Libuscha jón rošwajasa a w nim bēchu na pjatnacze toleť a mjes nimi tež tajke, kotrež bē Jan Amoch, kaž bē prajil, se snamjenjom posnamjenil.

Šchtó mohł Libuschowy hnēw wopiřacz, s kotrymž wón na Surja šahrima! Hač runje jemu Surij prajesche, so je njewinowaty a so njewē, kať šu te pjenjes do jeho šchinje pschihle, dha bē tola knjes Libuscha tať roššobjeny, so by Surja nabił, hdyž njebudžishe jeho žona, kiž na tu haru hem pschidēža, jeho wot teho wotdžeržala. „Prjecž s mojeho doma“, wolašche wón kaž pol njemdry, „ty njedžatny hólczje!“ Měrczin mějesche prawje, hdyž mje psched tobu warnowasche; cžiń, so na měscze s mojeju woczow pschińdžesch, hewať cze se pšami s domu wučerju.“

„Ša póńdu“, rjekny Surij, „ale Wóh je mój šwēdč, so hym njewinowaty; měscze džat sa waschu lubosč, kotruž šcze mi wopokasali; a Wóh wodaj wam, so mi tajku njeprawdu cžinicze a mje wot šo honicze.“

Na to šhrabny Surij šwoje wobleczenja, kotrychž wjele nje-mějesche, a sawali je s kochlemi do brēmjeschka a wopuschcži Libuschowy dom.

(Pschichodnje dale.)

Stare Šserby a štari Šserbjo.

Šserbjo, kiž pola Němzow „Wenden“ rēłaja, šu narod wulkeho šłowjanskeho luda a wobydłachu něhdy wschón kraj wot Bobra hač do Sale a s Šchmrēłowym horam. Š polodnju mjesowachu s Čzechami a s polnožy s Lutyzami, a na tutej štronje cžehnjechu šo jich mjesy něhđe wot šjenoczenja Wódry a Warty hač s šjenoczenju Lobja a Sale. Woni wobštejachu s mnohich šplahow. Wot tych bēchu Šužiczenjo a Milczenjo najwobšebnišchi. Šamnym šluschesche kraj, kotryž šo něťo Delnja Šužiza mjenuje, tucži wobydłachu pať krajinu, kotrež šu pošdžischo mjeno Šornja

Šužiza nawdali. Š štarschim czašu njerēłasche Šornja Šužiza hinať hač Milška abo milčzanški kraj, a jeje wobydlerjo bēchu wschudžom jako Milczenjo abo milčzanšy Šserbjo šnaczi; pošdžischo pať pocza šo Milška wot zushy s něťčischim mjenom mjenowacz a je šwoje stare mjeno žyle šhubika, hač runje našch lud hišcže dženknišchi džēń jenož Delnjołužicžana ja Šužicžana špóšnawa.

Ššłowjenjo byđla w Šuropje tať dołho kaž Šeltojo, Šermanojo a Romanojo. Šižom w najštarschich czašach bēsche wschón kraj, kiž mjes adriáškim a narańškim morjom šo rošpschescžera a wot Wódry hač do žórlow Dněpra a Dona došaha, jich šamšne wobšedženštwo. Woni bēchu štajnje jedny s najwjetšich europiškich ludow. Š krajnow, kiž w dženknišchej Šólskej na wobemaj štronomaj Wipšy leža, pschiczežechu najškerje Šserbja do horjeka špomnjeneho šerbškeho kraja a pschi špoczatku ščesteho lēštotka widžimy jón wot šamny Šserbow wobšadženy.

Šštož šwontowne napohladanje Ššłowjanow a s nimi Šserbow nastupa, dha šluscheja do najrjenišchich ludow indo-europiškeho šplaha. Woni licžachu šo štajnje s tym narodam, kiž w kšěžach a domach byđla. To bē wina, so šo najradšcho na ratařštwo abo rólništwo škožowachu. (Šo je dotal tať, a Šserbjo šu hebi jako ratarjo wschudžom wulku šhwalbu dohly. Šeho dla hebi w Němzach rad šerbšku czeledž pschistajaja.) Šatarjo pať šo dołho rjemješła, pschepustwa a wschelatich wunamafanjow šmžnyč njemóža. Ššuh je šłowjanske wunamafanje.

(Pschichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Na šerbškim dnju dopođnja wotně šo 33. nalētna ššhadžowanka šerbškeje študowazeje mlodžiny, kotraž bē wot študowazych a hošcži bohacze wopytana. Šodachu šo rošsprawy a rēčesche šo wo namjetach ša 34. šłownu ššhadžowanku: Šłowny štarschi, štud. theol. Šapleť s Šipška, 1. podštarschi, vacat, 2. podštarschi, knjes abiturient Wjazšław w Šrašy; měštno 34. šłowneje ššhadžowanťi, Šart. Dale rošpomničhu šo džēta a nadawki študowazeje mlodžiny a hdyž bēchu hišcže wschelazy knježa porēčeli šahorjaze a šhutne šłowa, škónczi šo šhromadžisna se špēwom: Šasche Šserbštwo.

Šētuschja šłowna šhromadžisna budže w Šufezach; t. cž. hl. štarschi je knjes štud. theol. Šyž w Šrašy.

— Na šeminarje w Šubiju je tež jedny Šserb wotšhadne pruhowanje šhwalobnje wobštal, knjes Šērnik s Šlufšcha, šyn knjesa šararja Šērnik. Wón pschińdže ša wučerja do Šlaleschcz. Něťko šo tež žyrkwinske wučerške měšto, kotrež je hižom wot pschepšdlenja knjesa žyrkwinskeho wučerja Šētrika do Šrodžishecža wupróšdnjene, s nowa wobšadži. Knjes Šolan je šo ša žyrkwinskeho wučerja powołať.

Na wolijowej horje pola Šerušalema šo němski ewangelški hošpiz natwari, kiž budže wošebje ša pučowarjow s našchcho wóžneho kraja. Šo je jara nusny twar, pschetož wschitke druhe ludy maja hižom tajki hošpiz, hđžež pschebyt namafaja. Wošebje šajimaze je, so šo tónle twar štanje na wolijowej horje, s kotrež je wuhlād na šwjate měšto, hđžež je našch Šbóžnik šhodžil. Šakladny šamjeń je šo položil 1. haprleje. Wšchšchi dwórski přēdat Šryandr mějesche šwjedženštu rēč. Hošpiz šmēje 50—60 ložow ša hošcži a šhorny, kiž wuhojenje pytaju. Šyrfej je hnydom pschitwarjena a móžesch do njeje s dwojimi durjemi wot šwjedženšteje šale šańcz. Šēža, kotraž budže krašny wuhlād podawacz, budže 60 metrow wyšoka. Šutry 1910 dyrbi šo twar pošwjecžicž. Wón budže 2,455,000 šřitnow pšacžicž; 1,350,000 šřitnow je hižo nawdatyč, tať so ma šo hišcže 1,100,000 šřitnow nasbēracž.